

GÖMÖR-KIS-HONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi, megyei és községi érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Tompa Mihály-utca 10. sz.

Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

Telefon-szám: 52.

Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:

GÁL ISTVÁN.

Kiadó laptulajdonos:

ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 10 korona. Félévre . . . 5 korona.

Vármegyei körjegyzőknek, tanítóknak és községi előjáróságoknak egész évre 8 korona.

Egyes szám ára: 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor térfogata 20 fillér.

Nyilttér sora 50 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.

A kiadóhivatal hirdetésf és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

1916. márczius 15.

(A Gömörvármegyei kaszinóban megtartott ünnepélyen elmondotta: **Gál István.**)

Amikor késő utódok számára kovacsolja össze millió fegyver, drága emberi vér- és könnyel a szememben szeretném mondani, hogy — drága magyar vér egy szebb jövő életének teremő alapjait, amikor az eljövendő gügyögő unokák ajkairól majd elszálló hősi mesék tárgyait rajzolja meg az életben a magyar virtus, a magyar hősiesség és a magyar honszerlem, akkor kegyeletesen szép dolog felpillantani a ma nehéz munkájából egy röpké perczre és a külső czifrálkodó dekorumok mellőzésével visszaneézni és megállani az emlékezés szavaival a magyar szabadság legendás dátumának évfordulóján!

Kell, egy belső érzésem parancsolja, hogy letérjek a márczius tizenötödiki beszédek sablónos utjáról s hogy ne csak ujjongjak a mult gyönyörű emléken, de a jelen napok kerékvágásából a jövőbe nézve lássam azt a csillogó ékszert, amelyet egy tavaszi olvadás hozott behavazott, fagyos göröngyök közül napfényre s amelynek csillogó fénye még a mának nehéz világtusájában is ragyogni és kápráztatni tud.

A vérrel, küzdelemmel teli történelmünkben a negyvennyolczas márcziusi nap vértelen győzelem, a melengető tavasz csodálatos eredménye, amely par excellence áll a szabadságküzdelmek sorában s amelynek glóriás fényét a negyvenkilenczes sötétség ráncszakadt felhője sem birta elhomályosítani.

A vérrel, halállal teli napjainkban, amikor a hazai rög imádságos szeretete husz hónap mulva is pántlikás és nótás vonatokkal rakja teli az össze-visszafutó kettős sineket, amikor egy évszázados ürt, a szívünk és a Lajtán tuli szivek érzését elsimitotta és egy hatalmas dobbanássá hozta össze az Élet parancsoló szava s amikor az emberi egyenlőség és testvériség a hármas márczius kincs e két szépe, a harcsterék vérkereszttségében s a hősi halál magasztos, de kegyetlenül egyforma sirjában a legteljesebb érvényesülést talál s amikor a harmadik kincs: a szabadság levegője tolul dicsőségesen előrehaladó fegyvereink nyo-

mán; a márcziusi glóriás nap úgy áll előttünk, mint melegágya és bölcsője azoknak a hatalmas értékeknek, melyek ott napfényre pattantak, amelyeket azóta a magyar gondolkodó fejek megszurtek és megesiszoltak s amelyek az emberi haladás és kultura országutján megnöttek és megerősödtek.

Az 1848 ik év márczius tizenötödikéje s az 1916 ik év mai napja tehát nem idegen és verekedő eszmék kifejezői, a márcziusi ujjábredés nagyszerűsége és a márcziusi lelkesedés izzó hangulata ideszállt a mának keretei közé, én Gömörvármegye társadalmának ezen reám nézve megtisztelő illusztris helyéről ünnepelem Önökkel együtt a mult örömét, amely az évek lánczaival oda-füzdődött az egész létünkhöz és egész gondolatvilágunkhoz s amely a mai dicsőséges napok levegőjében épen úgy otthon van, mint a békés idők tavaszodó hangulatában.

Es otthon kell lennie majd a teljesülés formájában, ha véget ér nagyszerű küzdelmünk s a béke sóhajta várt hajnala mosolyog a vén Európára.

A mult ünnepén szökjön a jövőbe könnyen képzelő szemünk és ott lássa a márcziusi napok teljes diadalát. Lehetetlen, hogy a háboru véres zivatarából megifjodva kikerülő márcziusi eszmék és emberi szivek ne találjanak teljes harmóniát s hogy a felépülő új társadalom szférája ne legyen telítve a hatvannyolczszor megünnepelt és életrekapott elvekkel, amelyek egy szebb jövő zálogát képezik egy boldogabb, erősebb és magyarrabb Magyarország életét biztosítják.

Akkor majd „ünnep lesz a világon“ egy új ezredév kapuit fényvel, dicsőséggel kitaró örömmünnep, amelynek ünnepi szónoka így köszönheti a márczius tizenötödikéjét:

„Te ragyogó szép nap, Te csillogó drága kincsünk! itt a méltó ujjászületésed, nagyszerű elveidnek diadala, amely véres földrengések és emberi halálok árán vajudva jött a nagy világra . . .“

És az ébredő vágyakat sóhajto tavaszi szél más lesz majd, mint az eddigi volt, kevésbé hangulatos, de erősebb lendületű és tisztább eszmékkel teli s egy világháboru borzalmi árán megtisztult emberi szivekben jó talajt találva,

lágú ibolyaillatban megszületik az új Magyarország . . .

Ezt várja márczius tizenötödikének hagyományos napján a szépet szivesen váró lelkünk s erről mesél küzdő hőseinknek a bömbölő ágyuk szava, ezt festi fáradt testük-lelke elé álom gyanánt a hajszólo élet s ennek alapjait kell megvetnünk nekünk — akiket a sors itthon hagyott — a verejtékünknek, eszünknek és karunknak együttes munkájával.

Kérjünk a hatalmas Istentől segítséget és erőt hozzá, s várja a szabadságot ösztönszerűleg szerető lelkünk a megújuló szabadságunk gyönyörű új márcziusát!

A közigazgatási bizottság ülése.

Hétfőn, e hó 13-án délelőtt tíz órakor tartotta e havi rendes ülését a vármegye közigazgatási bizottsága, melyen *Kubinyi Géza* főispán elnökölt s a melyen betegségéből fölépülve *Lukács Géza* alispán is résztvett, akit a bizottság tagjai ez alkalommal meleg szeretettel üdvözöltek.

Az ülésen dr. *Fornet Gyula* vármegyei főjegyző vezette a jegyzőkönyvet s a hivatalos tagokon kívül ott voltak a választott tagok közül *Szentiványi Árpád*, dr. *Radvánszky György*, *Marton János*, *Gömör Olivér* és *Széman Endre*.

Vasuti közlekedés.

Napirend előtt *Szentiványi Árpád* országgyűlési képviselő emelkedett szólásra s az ismert vasuti menetrend változtatás ügyében kérte a bizottság intézkedését. A vidék a megye székhelyére nem tud bejutni egy nap alatt s így a bizottság elhatározza, hogy az államvasutak igazgatóságához felír abban a tárgyban, hogy a reggeli Bánrévétől Feledig közlekedő vonatot állítsák be. A felirat megszerkesztésével *Wufka Ernő* államépítészeti hivatali főnök lett megbizva.

Alispáni jelentés

Ezután az alispán jelentésének tárgyalására került a sor, melyet dr. *Sóldos Béla* vm. másodfőjegyző olvasott fel. A jelentés a legmelegebb elismerés hangján emlékezik meg a vármegyei tisztviselőkről, akik a leglelküimeretesebb szorgalommal teljesítik nehéz kötelességüket. Bejelenti az alispán, hogy betegsége alatt dr. *Fornet Gyula* főjegyző a legnagyobb pontossággal vezette hivatalát s ezért köszönetét fejezi ki neki. A jelen napok legégetőbb kérdését, a *vetést* s annak körülményeit ismerteti. Minden lehetőet elkövet, hogy ezen életkérdésünk helyesen vezettség s ismerteti ezzel kapcsolatban azt a nehéz helyzetet, mely az igavonó állatok megesáppant száma s a katonai bevonulások következtében előállott. E hó 10-én érkezett a földmívelésügyi miniszter rendelete, mely szerint a vármegye részére engedélyezett

hadifoglyok kontingense alacsonyabb a ténylegesen mutatkozó szükségletnél. Ebben a tárgyban feliratot intéz a földművelésügyi kormányhoz. Bejelenti, hogy dr. Jarmatzky Sándor tart. honvédszázadnagy, mint hadifogly ügyeleti tiszt e vármegye területére kirendeltetett.

Ezután illetőségi és ápolási ügyek intézettek el.

Szakreferádák.

Az állatorvosi jelentés szerint február hónapban az állategészségügy állapota a vármegyében *kielégítő volt.*

Lánczy Kálmán kir. tanácsos, m. kir. pénzügyigazgató terjesztette elő havi jelentését. A jelentés szerint az adók befizetése kedvezőbb eredményekkel folyik, mint az elmúlt évben.

Bihary István tankerületvezető királyi segéd tanfelügyelő jelentéséből a következőket közöljük:

„Az áll. elemi iskolai tanítók, állami, községi és egyesületi óvónők valamint a sajtóműri polg. fiú és a rozsnyói polg. leány ev. iskolai tanítók 20%-os háborús segélye kiutaltatott. Ezen kívül a vallás és közokt. miniszter ur a nagyrőcei községi iparos tanonciskola 1915—16. tanév dologi szükségleteinek részbeni fedezésére 900 korona, Stubendeck Győző, Novák Mátyás, Darvai Márton volt oklevél nélküli tanítók, valamint özv. Ragályi Józsefné tanító özvegy részére nyugdíjpótló államsegély fejében 100—100 korona államsegélyt és néhai Varga Pál hanvai ref. tanító özvegye részére 8 Felsége engedélyével évi 400 korona kegydíjat utalványozott ki. — Tanítóváltás a vármegye területén lévő népiskoláknál nem volt. Azonban Institóris Mária rimaszombati áll. el. isk. tanítónő 15 évi eredményes és szorgalmas tanító működése után folyó évi február hó 25 én elhunyt. Jelentem egyttal, hogy a tényleges katonai, illetve népfőlkelői szolgálat alól bizonytalan időre felmentettek: Balázs Sámuel rimakokovai áll. el., Ladányi Lajos trizsi ref. el. és Szankovics Károly dobsinai áll. polg. isk. tanítók. Járvány miatt bezárattak a következő iskolák: sebespataki, murányhosszuréti ev., dernői r. kath., pelsőcezi ref. és r. kath. el. iskolák. A járvány megszüntével pedig a gömörispánmezői ev. és a putnoki izr. el. iskolák megnyitottak. Az elmúlt hó folyamán meglátogattam a balogiványi, nemesmartonfalvai ref., a várgedei és feledi r. kath. iskolákat, és a helyszínen tárgyaltam a nyustyai áll. és a putnoki közs. óvoda elhelyezése, valamint a Várgede községben felállítandó áll. el. isk. tárgyában.”

Ezután az államépítészeti hivatal főnöke, a vármegyei t. főügyész és a kir. ügyész terjesztették elő jelentéseiket.

Közegészségügy.

Majd dr. Meskó Miklós vármegyei t. orvos referált a vármegye közegészségügyének állapotáról, mely február hónapban *változatlanul kedvezőtlen volt* az újabb hólyagos himlő esetek fellépése s a vörheny megbetegedések szaporodása folytán.

Február hónapban 219 heveny fertőző megbetegedés lett bejelentve 14 halálalással, vagyis 9 betegedéssel és egy halállal több, mint januárban.

Vörheny 17 községben 68 eset volt, 8 halállal, kanyaró 16 községben 54 eset volt, halálalás nélkül, járványos fültőmirigylob 2 községben 21 eset, halálalás nélkül, hólyagos himlő 8 községben 37 eset, 2 halállal.

Vörhenyjárvány volt Murányhosszuréten, Rimafürészen, Dernőn és Rimaszombatan. Fültőmirigylob Fülleren és Ratkősebesen, valódi himlő Forgáchfalván, Ujantalfalván és Rimakokován uralkodott. A fertőtlenítés és óvintézkedések végrehajtása rendkívüli nehézségekkel jár s dacára annak, hogy Forgáchfalván az összes lakosság beoltatott, a december hónapban fellépett járvány eddig 60 megbetegedéssel és 8 halállal járt (13,3%), Rimakokován 21 eset volt 6 halállal (28,5%), Ujantalfalván 20 eset, halálalás nélkül.

Ezzel az ülés véget ért.

Ülés után a felelőzési választmány tartotta gyűlését.

Világháború.

A tavasz, úgy látszik, mindentelég meghozza a harcok idejét. Nemesak a francia harctéren folytak Verdun körül és máshol nagy harcok, hanem ismét megindultak a mi seregeink Albániában és Valonáig nyomták az olasz csapatokat. Megindultak a lefolyt héten az olasz határon is a harcok, elkezdődött az ötödik olasz offenzíva, a melyről egy francia államférfiu igen rejtélyes módon nyilatkozott. Az oroszok is gyakran indítanak támadásokat hadállásaink ellen. Így hát érkezett ismét a tavaszi offenzívák ideje.

A verduni harcok a múlt héten látszólag megállottak, mert mikor a németek Vaux falut és erődjét elfoglalták, másnap a francziák az erődöt visszavették. De a várt francia ellentámadások evvel megszűntek, míg a németek itt napok óta hatalmas tüzérségi harcöt folytatnak, a melynek alighanem ismét gyalogsági roham lesz a vége. Másrészt pedig az északnyugati és a keleti oldalon, mint a harapófogó két vége, szívesen belevágódnak Verdun oldalába, ott, a hol az erőd középpontja legközelebb érhető. A Maas folyó nyugati partján már a múlt héten elérték Bethincourt-tól délre a corbeauxi erődöt, olyan ágyuharcok után, a melyeknek gránátzápóra eltűntette a Forges patakot és letarolta az erődök fáit. A héten még tovább nyomult innen a gyalogsági roham, elfoglalta a Mort Homme magaslatot, a melyet a francziák Verdun északnyugati oldalán főtámaszpontnak tartanak. A tulsó oldalon pedig a Cote Lorraine felől Eix irányába nyomultak elő, szintén Verdun szíve felé. Így már most 3 oldalról is közelébe térközhettek Verdun belső erődítéseinek s megkezdődnek majd az alapos előkészítés után az igazi nagy harcok.

Mi laikus szemmel azt hittük, hogy megakadt az ostrom, de a szakértők tudják: miért haladt ilyen lassan? Nem kis feladat egy nagyon erős modern várhoz, a melyet mástól év óta megerősített harcvonal is véd, olyan módon közeledni, hogy azt sikerrel ostromolni is lehessen. Itt nemesak egy-két rohamra van szükség, hanem az előkészítő rohamok egész sorozatára és alapos tüzérségi munkára, a mellett jól kombinált tervekre és kellő időre. Ne feledjük azt sem, hogy itt a francia ellenséggel van dolgunk, a ki hadi tekintetben eddig is az entente legkiválóbb részének bizonyult, a ki saját hazáját védi és tudja, hogy Verdun elvesése nagyon fontos volna Franciaországra.

Vaux erődöt ugyan visszafoglalták a francziák, de Vaux falut és az erőd közvetlen környékét, magaslati oldalait tartják a németek, a kik innen észak felől máris hatalmasan ágyúzzák Verdun erődjeit, keleten pedig Eix előtt és attól délre csak néhány kilométerre állnak több erődötől, nyugaton a Mort Homme domb elfoglalásával 6 kilométerre vannak a nyugati erődöktől.

Verdunon kívül más helyeken is harcolnak. Így a Champagneban Rheims környékén, a Vogézekben, továbbá az angolokkal Lens környékén és attól

északra. Ugy hogy a franciaországi harcok könnyen kinőhetik magukat egy általános nagy offenzívává, persze, ha Verdun vagy Rheims elesik, mert az ellenség sincs egészen tisztában vele, hogy tulajdonképpen mit akarnak a németek, bár Verdun körül 360 négyszög kilométer elfoglalása inkább azt mutatja, hogy elsősorban Verdunt akarják.

Az albániai harctéren is történt a múlt héten előnyomulás. Mivel az olasz hadállást Berat felől oldalról fenyegették, az olaszok itt kevés harc után hamarosan visszavonultak a Vojusa folyón túl Valona elé, a hidakat lerombolták maguk után s így a mi seregeink már Valona közelében állanak a Vojusa partján s csaknem egész Albániát megszállották.

Harcok folytak az olasz hadszíntéren is, még pedig ezuttal komolyabb, keményebb harcok. Hogy a francziákon segítsenek, elhatározták az olaszok, hogy minket támadnak, mert nehéz ágyúink egy része Verdunnál van. A múlt héten el is kezdték előbb az általános heves ágyuharcokat a tiroli határt kivéve mindenütt; pár nap óta a gyalogság is rohamra indult a görzi hídfő előtt a Podgora magaslaton, továbbá a San Martinón, de mindenütt többszörösen visszaverték nagy veszteséggel. Voltak harcok a tolméini hídfőnél, Plavánál, a karinthiai határon és a tengerpart közelében.

Az orosz harctér sem maradt csendesen, talán ők is a francziák helyzetén akarnak könnyíteni, mert a besszarábiai határon és a Dnyeszter partján támadtak a múlt héten, különösen az uszcieszkói hídfőnél, de vitéz magyar csapataink visszaverték őket.

Ázsiában szintén folynak a harcok. Az oroszok Trapezunt ostromára készülődnek, de a törökök erős csapatokkal ellenállanak a Trapezunt—Ersingjam—Diarbekr vonalon, sőt Diarbekrtől északra a Van-tó mellett visszafoglalták Bitliszt, a melyet pár héttel ezelőtt az oroszok elfoglaltak tőlük. A törökök helyzete most annyival könnyebb, hogy a vasutakhoz, járt utakhoz közelebb vannak, míg az oroszok távolodtak az ő kiépített utjaiktól.

Mezopotámiában Felahie mellett megverték a törökök az angolokat, 5000 halotról szól a jelentés, tehát nagy csata lehetett. Arábiában Aden közelében is szorongatják a törökök az angolokat.

A tengeralattjárók háborúja mindig folyik, sok ellenséges hajó süllyed el s ebben a hónapban a németek szigorúban járnak el a fölfegyverzett kereskedő hajókkal szemben, a mi amerikai részről sok vitakozásra adott okot.

Uj ellenfelünk is akadt a héten. Portugália, hogy az angolok iránti rokonszenvét bebizonyítsa, elkobozta a kikötőiben állomásozó német hajókat. Erre Németország hadüzenettel telelt s mi is követtük a hű szövetségest. Sok baj nem lesz belőle, mert Portugália hadi ereje csekély, legfőleg az afrikai gyarmatokon tehet kárt egyelőre, később aztán valószínűleg, visszafizeti majd duplán.

Krumpli — hajában...

(Mit kell eltanulnunk a németektől?)

A múlt év őszén, mikor napjában 15—20 német katonai vonat robogott Szerbia irányában, hivatalos utazásaimat végezve, egy ily német katonai vonatra kerültem s közel 70 kilométert tettem meg német katonatisztek között, a porosz északi vasutak kényelmes első osztályú kocsijában. Tolakodó kíváncsiság nélkül érdeklődtem a mieinktől eltérő beosztású vasuti kocsik és azok berendezése iránt; tüzetesen megszemléltem a kocsikon mindent, ami a magyar vasutak kocsijától különbözött s önkéntelen párhuzamot vontam a kétféle beosztás és berendezés között, hogy melyik a praktikusabb és kényelmesebb. Különösen szemembe ötlött szemléldéseim között egy téglányalaku kemény, fényezett papírra nyomott, piros és fekete betűs hirdetés, mely minden személykocsi valamennyi szakaszában a legszembetűnőbb helyen volt kifüggesztve. A hirdetés címe volt: *Zehn Kriegsgebote* (Háborus tizparancsolat). Minthogy időm és alkalmam volt rá, elolvastam mind a tiz pontját. A háboru alatti gazdaságos, olesó és egészséges élelmelés és háztartás szabályai voltak azok, lapidáris rövidségű szabályok és rövid magyarázatok formájában.

A háborus tizparancsolat iránti érdeklődésem (le is irtam a robogó vonaton minden betűjét) feltűnt a velem utazó német tiszteknek s egy fiatal (alig több mint 38—40 éves) alezredes, akitől minden fölvetett kérdésemre kimerítő és készválaszokat kaptam, önként szavátette ezt az érdeklődésemet s megjegyezte:

— Nagyon fontos utasítások ezek, amelyeknek lelkiismeretes betartása nagyban hozzájárul a központi hatalmak győzelméhez.

Valami közönyös hangon felelhettem neki sablonos igenlő szavakat, mert nagyon komolyan mért végig és kissé gondolódva folytatta a témát:

— Azt lehet mondani, hogy ezeknek a betartásától függ a mi győzelmünk.

Készséggel elismertem, hogy ez „lehetséges”, de szavaim nem elégtették ki az alezredest s szívós makacssággal folytatta:

— A háborus tizparancsolat megtartása nélkül lehetetlen volna győznünk az entente fölött.

Ismét valami udvarias kifejezéssel csatlakoztam az előttem szóló véleményéhez; de ő jól látta arcomon, hogy nem azzal a meggyőződéssel beszélek, amivel ő s így folytatta:

— Jól tudom, mit gondol ön; azt gondolja hogy van a szerelemnek, van a házasságnak, van a legényéletnek, van már minden elképzelhető életviszonynak vagy helyzetnek tizparancsolata, tehát miért ne lenne a háborunak is? ... De ezt Ön nem jól, nem helyesen gondolja így; azok csak olyan „jux” dolgok; ez azonban komoly *közgazgatási* intézkedés. Ennek a tiz szabálynak itt minden szava, minden betűje ahoz értő komoly emberek lelkiismeretes átgondolt értelme arra, hogy mily módon lehet megakadályozni Anglia hóhérvállalkozásának: Németország kiéheztetésének sikerét. Ez a hirdetés legalább 200 millió példányban van a Németbirodalomban kifüggesztve; láthatni azokat minden közhelyen, vendéglőkben, kávéházakban, mindentéle járműveken, utcákon és köztereken, sőt van abból minden lakóházban is.

Lehetetlen volt föl nem vennem az eldobott keztyűt. Már észrevette arcomon a szekepxist, tehát tartózkodás nélkül tettem ellenvetést.

— De olvassák e azután azt a 200 millió hirdetményt? — kérdeztem.

— Hogyne olvasnák! kiált föl élénken az alezredes. *A német minden i-át elolvas, a mi léje kerül.* Ezt pedig nem csak egyszer, hanem százszor is elolvassa; annyiszor olvassa el, ahány-szor látja; még ha már fejből tudja: akkor is elolvassa, ha újra elébe kerül! ...

— Hát azután követik is? kérdeztem tovább.

Az alezredes fölegyenesedett erre a kérdésemre, végig mért, homloka kipirult, barna barna színt türelmetlenül simogatta s látszott rajta, hogy valami nagyot, valami „Kraftausdruck”-t akar mondani. De legyőzte magát s homloka a lüktető erek mozgása elsimult, mikor elhárított nyugalommal, de határozott hangon így szól:

— Nézzen erre a hirdetményre! Tiz él-

mezési, illetve ételkészítési, étkezési és háztartási szabály van rajta. Én teljes meggyőződéssel állithatom, hogy a tiz szabály mindenikét betartja a német birodalom összes lakosságának legalább 90 százaléka! De van ennek olyan szabálya is, amit *minden német követ, kivétel nélkül.* Nézze például az 5-ik parancsolatot; mit mond ez? *„Koche Kartoffeln nur in den Schale: dadurch ersparst Du 20 vom Hundert.”* (Magyarul: A krumplit csak hajában főzd, ezzel százból 20 at takarítasz meg). Nos, én kijelentem — folytatta az alezredes — hogy ezt a parancsolatot minden német pontosan, lelkiismeretes meg tartja; én kijelentem, hogy 1914. évi szeptember hónap közepe óta Németországban *egyetlen krumplit sem főztek hámozva*, hanem kizárólag csakis hajában! Becsületszavamra mondom! Ne legyenek különben katonák — ne legyenek németek! ...

Oly lelkesedéssel, oly imponáló meggyőződéssel mondta ezeket, hogy — ha nem is koronázza meg szavait a legvégső sankció erejével: akkor is elhittem volna neki. Elhittem és bámultam. Ő pedig észrevéve a kívánt hatást, hasonló komoly és határozott hangon ismertette a német nép legkimagaslóbb tulajdonságát: *a józan engedelmisséget.* Elmondta, hogy a német, ha arra igazi képességei vannak: a legőszintébb fölvilágosítással, tanácsadással szolgál embertársainak és sohase igyekszik becsapni mást, sem juxból, sem képmutatásból; aki pedig komoly szükségét érzi az okosabbak tanácsának, azt teljes bizalommal, minden félrevezetéstől vagy becsapástól való félelem nélkül követi. Így alakul ki a német társadalom különböző rétegei között a legőszintébb és legteljesebb bizalom; szinte benne van a vérében minden németnek az okos parancs iránti vak engedelmisség, és csaldás nem éri soha azért, mert minden parancs, minden elhangzott tanács bizonyosan javát czélozza annak, aki neki engedelmeskedik. Ez az alapja az egész német közgazgatásnak, az minden közintézménynek; nem is vall fiaskót. Németországban semmi hatósági intézkedés, de még csak az ott annyira elterjedt sokféle kisebb-nagyobb társadalmi alakulás, egyesület, kör stb. sem, mert minden kitűzött cél komoly s abban nincs senkinek sem oka kételkedni, vagy iránta bizalmatlankodni.

És végül, az érdekes téma befejezéseül egy kis kritikát is gyakorolt a porosz alezredes; azt mondta (s úgy látszik jól ismer bennünket) hogy nálunk magyaroknál kormányrendelettel sem lehetne elérni, hogy a Németbirodalom egész területén általában, mindenki által önként, kötelességtudásból és józan engedelmisségből követett háborus tizparancsolatnak csak egyetlen pontját, a valamennyi között legegyszerűbb, legjózanabb és legrövidebb 5-ik parancsolatát teljesítsék és kövessék. És ennek a meggyőződésemnek tapasztalati alapon való fölényes dokumentálásaképen megmutatta a bajai vasutállomáson, hogy a magyar és osztrák katonák (tehát még a katonák is!...) *hámozva főzik a krumplit.*

— — — Azóta sokat gondolkoztam ezen a dolgon; a háborus tizparancsolattal — melynek minden pontja okos, követésére méltó intelem — sok mindenfélét akartam kezdeni. Tervbe vettem, hogy — a magyar viszonyokra alkalmazva — újságcikkemben, fölolvadásokon fogom ismertetni, és prédikálni fogom legalább az 5-ik parancsolat követésének hasznát mindaddig, míg nálunk is megteszik, a mit a németek első szóra szívesen megtettek s azóta is megtesznek, hogy t. i. *hajában főzzék a krumplit.* De ismerve a mi viszonyainkat s főleg azt a különleges nemzeti sajátosságunkat, hogy amilyen nagy minálunk minden emberben a fölényeskedő készség mások utasítással vagy tanáccsal való ellátására, ép annyira hiányzik minden emberből az utasítások és tanácsok követésére való hajlandóság: hosszas tünődés után elállottam a német példán való fölbuzdulásból merített terveimtől. Mit ér az, ha el is olvassák, vagy ha meg is hallgatják a német háborus tizparancsolat komoly értelmeit, az azokhoz fűzött lelkes és észszerű kommentárokat, ha azokat — sőt még az egyetlen 5-ik parancsolatot, hogy a krumplit gazdaságosabb hajában, mint hámozva főzni — sem hajlandó senki megfogadni (sőt talán ki is nevetnek érte! ...)

Hanem az eszmét nem tudtam eltemetni; ime a nyilvánosság elé hoztam, hadd tünődjék rajta más is, hogy miképpen lehetne elérni nálunk egyelőre annyit, hogy a krumplit, legalább a háboru alatt, takarékosági elvből ne hámozva főzzük, — később pedig (de akár mindjárt kezdődőleg), hogy népünkbe a józan engedelmisségnek legalább a csiráját beléoltsuk. Hadd tünődjék rajta, hadd töprengjen más is, hogy hol itt a hiba, melyet ki kellene küszöbölni a józan engedelmisség utjából: ott-e, hogy a mi népünk bizalmatlan az okos tanácsok és a hatósági utasítások iránt, vagy ott, hogy a mi okos tanácsaink és hatósági rendelkezéseink nem mindenkor érdemlik meg a komoly bizalmat? ... — Hol kezdjük el a tanulást a németektől: ott-e, hogy menjünk ki Németországba bizalmat meríteni az okos tanácsok és a hatósági intézkedések iránt, vagy ott, hogy jöjjenek azok a megbízható tanácsadók és hatóságok onnan ide, közénk, azt a hiányzó bizalmat megteremteni? ... — Igazán nehéz probléma! De minél többen gondolkoznak rajta, annál inkább lehet reménykedni, hogy valaki meg fogja előbb vagy utóbb fejteni!

Dr. Forgon Lajos.

A Rimaszombati Takarékpénztár kulturális alapítványa.

A rimaszombati takarékpénztár folyó hó 16-án tartott közgyűléséről lapunk más helyén számolunk be. Itt csak arról a nagy alapítványról akarunk megemlékezni, melyet a takarékpénztár a gömörmezei múzeum javára tett és a mely ugy intencziójánál mint az összeg nagyságánál fogva megérdemli, hogy külön kiemelve, mint a takarékpénztár vezető körei kulturális érzékének fényes bizonyossága állíttassék követendő példa gyanánt a köz elé. A vidéki pénzügyintézeteket általánosságban azzal a váddal szokás illetni, hogy nem nagy érdeklődést tanúsítanak a közintézmények iránt és az osztalék állandó emelése körüli törekvéseik közben megfeledkeznek arról a fontos hivatásról, mely külföldön a pénzügyintézetek szereplését oly áldassossá teszi. Csak röviden utalunk péld. az erdélyi szász pénzügyintézetek kulturális és altruisztikus alkotásaira annak a bizonyítására, hogy helyes szellem és irányítás mellett mi minden fűződhetik egy bank nevéhez. A mennyire sajnálatos, hogy nagyjából kevés megértésre talál minden nagyszabású közakció a pénzügyintézetek körében, éppen annyira örvendetes, hogy a rimaszombati takarékpénztár mindig dicséretes kivételt képezett a szabály alól; és mint-hogy városunk közönsége kiesiny és intőző körei egyetlen szűkebbkörű társadalmi rétegből kerülnek ki, példájára városunk többi pénzügyintézete sem zárkózott el sohasem a közintézmények támogatása elől. Innen az az egészséges közszellemre valló tény, hogy altruisztikus és kulturális intézményeink mindig biztosan támaszkodhattak a helybeli pénzügyintézetek segítő karjaira.

Azonban az egymással szinte vetélkedő áldozatkészség rendes kereteiből messze kimagaslik az az alapítvány, mely a rimaszombati takarékpénztár ezidei közgyűlési határozatával kapcsolatos. Hazánk ezeréves fennállásának emlékét annak idején azzal vélte takarékpénztárunk legméltóbban megünnepelhetni, hogy a helybeli egyesült protestáns főgimnázium javára évi 600 koronás alapítványt tett azzal a kikötéssel, hogy ez összeg mindaddig fog folyósítani, amíg kamatos kamatjaival együtt a 20000 koronát eléri. Ez az időpont most következett be. És most a takarékpénztár ezt az évi 600 kor. összeget átutalta a gömörmezei múzeum javára ugy azonban, hogy a mely pillanatban a múzeumnak a tőkére volna szüksége, kiadja az egész 20000 koronát és annak évi annuitásából az előre kiadott tőkét a saját javára törleszti.

A gömörmezei múzeum tehát 20000 korona felett rendelkezik, és ily összeg fölött disponálva, a siker teljes reményével gondolhat azoknak a terveknek a megvalósítására, a melyek a múzeum vezetőségét már régen foglalkoztatják.

Az alkalom, amely a rimaszombati takarékpénztár kulturális alapítványának megtételére ser-

kentette, a köz szempontjából is nagy jelentőségű. Lapunk hasábjain már ismételtén foglalkoztunk a gróf Andrássy Dénes féle képtár ügyével. Ismeretes, hogy a megboldogult főúr nagy értéket képviselő képtárát a magyar nemzetre hagyományozta oly formán, hogy a gyűjtemény egy része az orsz. szépművészeti muzeumban, felmaradó része pedig vidéki muzeumokba nyerjen elhelyezést. Ismeretes az is, hogy az illetékes tényezők egyértelműleg abban állapodtak meg, hogy a képtár a gömörmegyei muzeumban, mint annak a vármegyének a kulturcentrumába helyeztessék el, a melyhez a megboldogultat a legmélyebb kapesok fűzték. Azonban a gyűjtemény átengedésének feltételül a képtár czélszerű elhelyezése tüzetelt ki. Ennek a feltételnek pedig a muzeum-egyesület nem tudott eleget tenni, mert nem rendelkezett a végrehajtásához szükséges anyagi eszközök felett.

A rimaszombati takarékpénztár 20 000 kor. kulturálapítványának óriási jelentősége tehát abban áll, hogy ezzel az Andrássy képtár elhelyezésének kérdése végleg dűlőre jutott. Most már teljesen bizonyosra vehető, hogy a képtár a mi tulajdonunk lesz és ez a tény a muzeum fejlődésének jövő történetébe is egészen új perspektívát nyit. Bizonyos, hogy a háboru lezajlása után új élet fakad és a muzeum törekvései is jobb megértésre találhatnak. És akkor a muzeum végre urrá lesz, a minnek lennie kell: vármegyénk multját megörökítő és jelenét feltáró, nagyjaink emlékeit megőrző és a mai nemzedék áldozatkészségéről örök bizonyosságot tevő, igazi kulturintézményé.

Természetes, hogy a háboru tartama alatt szó sem lehet semmiféle építkezéstről, semmiféle nagyobb szabású tervek megvalósításáról. De az Andrássy képtár szempontjából a jövő alakulásai egyelőre nem bírnak fontossággal. Egyelőre elég az, hogy a muzeumegetesület teljes joggal állíthatja, hogy a képtár átengedéséhez fűzött feltételeknek eleget tud tenni. És hogy ezt a kijelentést megteheti, az a Rimaszombati Takarékpénztár érdeme. A takarékpénztár ezzel olyan emléket állított magának, melynek fénye hosszú időkre kisugárzik és örök érdeme a jelenlegi Igazgatóságnak és felügyelő bizottságnak, hogy ennek az emléknek a felállítására az ő neveikhez fűződik.

Hirdetmény.

1667—1916. sz. — Tudomására hozom az érdekelt közönségnek, hogy a Rimaszombati r. t. városi I-ső szavazóköri képviselőválasztók 1917. évre érvényes névjegyzékének kiigazítását az alólírott elnökle alatt működő összeíró küldöttség *folyó év márczius hó 23 ik napjának reggeli 9 órájától kezdve délután 6 óráig* a városháza tanácstermében fogja eszközölni.

Felhívatom azért mindazon választói korban levő férfiak, akik választói jogosultsággal bírnak, de még a választók névjegyzékébe ez ideig még felvéve nincsenek, hogy jogosultságukat — igazoló okmányaik bemutatása mellett — az összeíró küldöttség előtt a kitűzött határidőben igazolják.

Azon választói korban levő egyének, akik a választói jogosultság egyik alapfeltételét képező írni olvasni tudásukat szabályszerű bizonyítvánnyal igazolni nem tudják, a törvényben előírt írás-olvasás vizsgát ezen bizottság előtt is jogosultak letenni.

Rimaszombat, 1916. márczius 14.

Dr. Institoris Endre,
összeíró biz. elnök.

Hirek és vegyesek.

Képek

érkeztek Budapestről. — A békés, kulturás mult finom és szelid vonalait, nyugodt színeit hozták magukkal és egy kisváros közönségének szíves fogadtatására várnak ilyen időkben, mikor az égő színeket, a hatalmas, bizarr vonalakat a reális élet alkotói rajzolják a történelem kartonjára. Nehéz most a művészetnek versenyre kelni az étellel; de ha mégis megértésre talál, akkor ez talán ígérete lesz egy békés, kulturás jövőnek, amely a sötétben kavargó jelenből csak erőt és lendületet merített.

Fogadjuk ezért már gondolatban is szimpátiával a Szent-György Czéh képeit, addig is, míg szépen egymás mellé sorakoznak a megyeháza kistermében, hogy bemutatkozzanak nekünk. Akkor majd bizonyos, hogy barátságot fogunk kötni velük: ismerős, kerekhajlású gömöri dombok, fehérfalú, kedves gömöri házak, egy várfalakkal koronázott merész gömöri csucs: többnyire ilyen, amit két rozsnói testvér élénk varázsol, akik a fővárosban neves művészekké nőttek. Ők, a földiek, aztán közelebb hozzák a szívünkhöz a többieket is: a csodás kompozícióju ex-libriseket, amelyek alatt Bayros márki kézigye áll, a régi, aprólékos technikájú rézkarcokat, amelyek mult századbeli magyar levegőjükkel nemesi kuriák falára kíváncznak.

És ha a művészet lehellete, a szépség látása a katona és cigányzene ömlő és lágy hangjai segítségével kiragad bennünket kissé a szigorú, követelőző valóságból, ne haragudjunk magunkra, hanem gondoljunk arra, hogy mindez, a szép színek és finom vonalak, amelyek a szemünk kapuján át érnek a lelkünkhöz, a szolgálatába állottak most azoknak, akiket a valóság megfosztott tőle, hogy ezek a szépségek ezentúl a lelkükhöz érjenek.

Czifra és izléses plakátok hirdetik holnaptól kezdve, hogy a Szent-György-Czéh rimaszombati tagjai által rendezendő képkiallítás e hó 25. és 26. án lesz a megyeháza kistermében. A kiállítás e két napon d. e. 10—1 óráig és d. u. 4—7 óráig lesz nyitva. Az esti órákban (5—7-ig) szombaton cigány, vasárnap katonazenés séta hangverseny lesz a megyeháza nagytermében. Belépődíj a délelőtti órákban 50 fillér, délután 1 korona. A tiszta jövedelem a Lukács Gézáé alispánné által vezetett s a vak katonák javára szolgáló akció céljaira lesz fordítva. Mintegy 75 kép szerepel a kiállítás katalógusában s ezeknek egy része tagilletmény, másik része eladó. Minden kép vételárának 20%-a a jótékonycélt szolgálja.

Forgácsok,

ti kellemetlenkedő igazsággyermek ma újra bekopogtattok?!... Pedig jó lenne nélkülük élni és olyannak látni a világot, milyenek egy széles ujságsináló szem megálmodta.

Hallom, hogy egy rimaszombati asszonykának bizlaló kurát rendeltek a pesti doktorok. Megvizsgálták és komolykodva kimondták a szentenciát: sokat feküdni, jól táplálkozni és sok, igen sok tejet inni, még viz helyett is....

Szegény pesti doktorok! Nekik — hogy népies legyek — „halvány” fogalmuk sincs arról, hogy Rimaszombatan az emberek tej helyett is vizet isznak.

Maradjunk a hizni vágyó asszonykánál!

A bizlaló táplálkozás egyik főfeltétele a zöld főzelék, amelyet ma Rimaszombatan a hirtelen zöld spenót vagy másként: paraj képvisel.

Mondjuk, hogy az asszonyka ezt szeretne enni s elküldi a piaci küzdelmekben vihar-edzett cselédjét, hogy szerezzen valahol ily zöld históriát.

Nos, a cseléd talált. A városi kertésznél vett egy negyed kilót 70 fillérért, hazaviszi, elkészíti s ebéd után nem tudja elképzelni, hogy miért néz a „Nagysága” óréa úgy, mint egy konyhapénz tolvajra, de mi tudjuk, akik látjuk, hogy az asszonyka a pesti lapokat olvassa, ahol meg volt írva e héten, hogy tisztított parajt a dunaparton és a csarnokban óriási mennyiségben árulnak kilónként 60 fillérért.

Igen téved, aki azt hiszi, hogy a rimaszombati paraj is tisztítva van.

Tele vagyunk járvánnyal. Akinek nem fekszik otthon egy vagy két csemetéje, az lapozzon előre s ne gondolja, hogy amit én a közigazgatási bizottság üléséről írok, az unalmas laptöltelék. Igen beszédes számokat találhat ott a főorvosi jelentésben.

És ebben a járványos időben a háboru teremtette kofasarkon (az Erzsébet-tér és a R matamásfalva felé vezető uton) piros sap-

kás bosnyák vagy törökök török-mézet árulnak és mikor a jámbor vevőknek kiszolgáltatják az édes árut, alaposan megtapogatják kezükkel, amely — bocsánat az illetlenkedésért! — a fehér török méz mellett egy csöppet sem tiszta.

Az ember végignézi ezt az alkalmi vásárt és a jóízlése rendőr után kiált!... *Glin.*

Márczius 15-ike. Régi dicsőségről, nemzeti ébredésről regél a tavaszi szellő még a mai világháboru mindent elnyelő forgatagában is. A világtörténelem óriási arányu változásai közt is odatapad a mi szívünk az atyai hagyományok szálaival ahhoz az egy kis szöglethez, a melynek kisedő öblében a mi szabadságharcunk leviharzott: Ezért most is megünnepeljük márczius 15 ikét, ha nem is olyan hangos vígsággal, de az érzés meleg belsőségével. Városunk középületein nemzeti zászló lengett a nemzeti ünnep reggelén. Az ünnepelésből pedig kivették részüket a társadalmi intézmények és az ifjuság nevelői: az iskolák.

Ünneplés a vármegyei kaszinóban.

A vármegyei kaszinó nagytermében ünnepelte márczius tizenötödikét maga a kaszinó, továbbá az Oththon kör és a Polgári olvasóköri. A társadalmi kulturegyesületek ünnepe délután 4 órakor kezdődött a himnusz elénekelésével, ezután Gál István, lapunk szerkesztője tartott szép és tartalmas ünnepi beszédet, a mely nagy hatást keltett a hallgatóság soraiban. A beszédet lapunk elején egész terjedelmében közöljük. Az ünneplés a szózat éneklésével ért véget.

Ünneplés a főgimnáziumban.

A helybeli egy. prot. főgimnázium két önképzőkörre is szokásos kegyelettel áldozott a nagy nap emlékének. Reggel 8 órakor a Pósa önképzőkör tartott ünnepet, a melyen ifj. Wallentinyi Dezső ifj. elnök, Braun Géza, Német László, Remenyik Dezső, Konszky József szerepeltek. A Tompa önképzőkör 9 órakor ünnepelt Rárósy Gyula ifjusági elnök beszédével, Lusztig Sándor és Lévai Jenő szavaltak.

Polgári leányiskolában délelőtt 10 órakor szépen sikerült ünnepséget rendezett az önképzőkör. Bevezetőül a himnusz énekelte a kar Matolcsy Pál tanár vezetése alatt. Holló Jolán elnök beszédet tartott a nemzeti ünnep jelentőségéről. Majd Holló Jolán, Zibrin Mária és Vall Margit szólót énekeltek. Löwy Lili „Ima” című költeményt szavalt. Konkoly Gizi szavallata „A honvéd” következett erre, majd Vall Margit „Márczius 15” címmel szavalt. Végül „Honfiak vigyázzatok” karének zárta be a jól sikerült matiné.

Személyi hírek. Kubinyi Géza vármegyénk főispánja e hó 15-én délben a fővárosba utazott s onnan tegnap tért haza.

Dr. Löcherer Tamás vármegyei közkórházi igazgató főorvos hazatérve, e héten átvette a közkórház vezetését.

Dr. Zchery István kir. törvényszéki és fogházorvos, a Vöröskereszt-kórház vezető főorvosa, mult vasárnap egészségi okokból négy hétre elutazott.

Magas egyházi kitüntetés. Nemcsak városunkban, de megyeszerte, sőt e vármegye határait messze túlhaladóan őszinte, igaz és osztatlan örömet keltett az a hír, mely e napokban Rozsnóról a megyés püspöktől érkezett távirat nyomán, villámgyorsasággal terjedt el mindenfelé. A rozsnói megyés püspök: sipeki Balás Lajos ugyanis értesítette Széman Endre prépost-plébánost, hogy a pápa az ő előterjesztése alapján pápai praelátussá nevezte ki s a kitüntetéshez igaz szívet gratulál a főpap. Jóleső érzéssel, igazi lelki megnyugvással tölt el bennünket a magas kitüntetés, mely egy minden tekintetben kiváló és érdemes férfinak jutott osztályrészül s mi is szívből köszöntjük az egyház és társadalom népszerű, közszeretnek örvendő vezértérfit kitüntetésé alkalmából. Köztudomásu, hogy nálunk, a mi sajátos viszonyaink között nehéz helyzetük van az egyház vezetőinek s köztudomásu az is, hogy a helyzet által teremtett nehézségeket Széman Endre prépost-plébános, a nagy tudásu, magas műveltségű és liberális gondolkodásu pap, az egyenes, nyílt jellemű, jószívű és széles látókörű férfit, rend-

kívül rokonszenves egyéniségevel, tapintatos, sima modorával már egyházi és társadalmi működése elején fényes sikerrel küzdött le. — A putnoki plébániától, — melyben nagy vidék igaz szeretete környezte s felekezeti külömbőség nélkül szinte rajongtak érte, — nem könnyű szívvel vált meg, de aztán csakhamar bőséges kárpoztást talált itt városunkban, hol egyházi lelkipásztori működésében mindig a legnemesebb érzések vezették s a türelmesség és a felekezetek közötti béke istápolása mellett a társadalmi élet nemesebb irányu mozgalmainak támogatására is volt ideje, vármegyei és városi közéletünk minden terén az ő aktív működésének nagy sikerét és hasznát láttuk. — Nem esoda, hogy az egyházi felsőbbbség figyelmét az ő széleskörű és közhasznú egyházi, közéleti és társadalmi nagy értékű munkássága felhívta s érdemei révén olyan elismerésben részesült kiváló egyénisége, amilyent a rozsnyói róm. kath. egyházmegye lelkészei közül még eddig egy sem kapott. — Ez a pápai prelátusi méltóság, melyre méltán büszke lehet a kitüntetett férfi, de büszke lehet e vármegye és büszkék vagyunk mi is, kik közvetlen részesei és tanúi vagyunk a *Széman* Endre hosszú éveken át folytatott, sikereiben gazdag, osztatlan elismerés által teendői végzésében nagy tudása mellett a legtisztább meggyőződés, a pontosság, a kötelességtudás, az emberszeretet, tapintat és legszebb férfiúi erények vezetik s ez képezi kulcsát az ő sikereinek, a társaságnak pedig kellemes modora és kiváló műveltsége avatják tisztelt és kedves tagjává. — Méltán ünnepel tehát az egyházzal a társadalom is, mikor a pápa a prépost plébánost a magas kitüntetéssel a prelátusok sorába iktatta. — A róm. kath. egyháztanácson már megelőzte a társadalmi élet számos kiválósága meleg üdvözléssel s folyó hó 14 én tisztelgett az egyháztanács testületileg a kitüntetett férfinál, dr. *Löcherer* Tamás lelkes beszédében tolmácsolta az egyház végtelen nagy örömét, igaz szeretetét és ragaszkodását. A szép üdvözlő beszédre *Széman* Endre hálás köszönő szavai képezték a választ s biztosította egyházát arról, hogy a kitüntetés, melyet jórészt itteni működésével szerzett, ha egyáltalában lehetséges: még inkább fokozni fogja szeretetét egyháza iránt, melyre és ennek tagjaira Isten áldását kéri. — A Gömörmegyei Takarékpénztár és Hitelbank R. t., melynek a kitüntetett 16 éve vagyis zsenge kora óta igazgatósági elnöke, szintén testületileg tisztelgett és üdvözölte szeretett és tisztelt vezetőjét. — Az igazgatóság és felügyelő-bizottság képviselőit dr. *Meskó* Miklós vármegyei tiszti főorvos vezette s ő volt ékes szavú tolmácsa az igazgatóság és felügyelő-bizottság érzelmeinek. — A róm. kath. Olvasókör vezetősége hasonlóan testületileg fejezte ki üdvözlését és jókívánságait a kitüntetett férfinál. — A vármegye minden részéből meleg üdvözlésben van része a kitüntetett férfinak, kinek mi üdvözlésünk megismétlése mellett szívből kívánjuk, hogy új méltóságát egyháza büszkeségére, köz- és társas életünk díszére és javára, mindnyájunk legnagyobb örömére igen, igen sokáig viselje!

Katonai személyiség városunkban. Csütörtökön, e hó 16 án Rimaszombatban tartózkodott *Bauer* Lajos vezérőrnagy, miskolczi állomásparancsnok s az itt állomásozó cs. és kir. 80-ik gyalogezredet szemlélte meg.

Lukács Margit fényképe a „Társaság”-ban. Köztudomású tény, hogy *Lukács* Margitka mily lelkes szeretettel vesz részt minden háborus jótékonyági mozgalomban s ezek között különösen a vármegye által építendő sárosi falu javára rendezett tea est gyönyörű eredménye volt buzgó tevékenységének gyümölcse. A legnívósabb és legdisztantabb képes hetilapunk a „Társaság” legutóbbi száma a tentebb jelzett alkalomból *Lukács* Margitka fényképét mutatja be olvasóközönségének.

Szabadságolás. A teledi járás tiszti orvosa: dr. *Zehery* István tb. megyei főorvos, betegség miatt három hónapra szabadságoltott. A járási tiszti orvosi teendők helyettesként való ellátásával dr. *Lusztig* Sándor itteni gyakorló és kedvelt fogorvos bízott meg.

Kitüntetett gömöri honvédszázados. A 9-ik honvédszázadban szolgáló *Pösch* Rezső honvédszázados, dr. *Pösch* Dezső

várm. tb. főorvos fia, aki már több kitüntetés birtokosa, a napokban vitéz magatartása elismerésül az *ezüst signum laudis* kapta.

Eskütétel. A 80. gyalogezred egy menet-alakulása ma, vasárnap reggel 8 órakor az Erzsébet téren ünnepélyes keretek között tesz esküt.

Nőegyleti közgyűlés. A rimaszombati izr. nőegylet mult vasárnap délután tartotta dr. *Krausz* Gyuláné elnöklésével évi rendes közgyűlését, melyen jegyzőként dr. *Weinberger* Rezső működött. A közgyűlés jóváhagyólag tudomásul vette az elnökség jelentését és az évi számadásokat.

Kitüntetés. Ő császári és apostoli kir. Felsője folyó évi február hó 29 én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával márkus- és batizfalvi *Máriássy* László, egy lovas lövésosztályhoz beosztott, 5-ik honvédszázadbeli főhadnagynak az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elismerésül a hadidiszitményes 3-ik osztályú katonai érdemkeresztet legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

Esküvő. Még a háboru előtt megtartotta eljegyzését dr. *Damokos* Irnák volt rimaszombati közkórházi segédorvos *Adorján* Magda urleánnyal, özv. *Adorján* Lőrinczné leányával. A háboru kitörése a harctérre szállította a vőlegényt, ahonnan most, mint segédorvos hazatérve kórházi beosztást nyert. Erre való tekintettel a jegyespár e hó 18-án délelőtt Budapesten, az unitárius templomban megtartotta esküvőjét, melyen a menyasszony részéről *Szelezky* Árpád tb. vármegyei árvaszéki elnök volt a tanu. A fiatal párt rimaszombati ismerőseik és tisztelőik elhalmozták szerencsekívánataikkal.

Pénzintézeti kinevezés. A Rimaszombati Takarékpénztár R. T. igazgatósága *Rácz* Miklós főkönyvelőt cégvezető főkönyvelővé nevezte ki. — *Rácz* Miklós, mint szakképzett és ügyes tisztviselő, a rimaszombati pénzügyintézeti tisztviselők között értékes egyéniség.

Vöröskeresztes kitüntetés. *Kerekes* István vármegyei árvaszéki irodatiszt a 16. honvédszázad szakaszvezetője, aki a közelmult napokban családja körében itthon tartózkodott, a katonai egészségügy terén kifejtett szolgálatai elismerésül legfelsőbb helyről a hadiékítményes bronz díszjelvényvel lett kitüntetve.

A „Szent-egylet” közgyűlése. A helybeli izr. temetkezési: *Chevr*-*Kadisa* szentegylet mult vasárnap délelőtt tartotta évi rendes közgyűlését *Seidner* Bernát elnöklésével. A közgyűlés után az elhunytak emlékéért istentisztelet volt.

Halálozás. *Angyal* Ilona, *Angyal* László helybeli jóhírű kereskedő nővére, özv. *Engel* Adolfiné leánya folyó hó 17 én Budapesten 37 éves korában elhunyt hosszas betegeskedés után. A nevezettek kívül *Gieslné* *Angyal* Mathild tűzérőrnagy felesége s dr. *Angyal* Ödön budapesti ügyvéd testvérüket gyászolják az elhunytban, kinek temetése ma, 19 én lesz Budapesten.

A hazai földbe. Márczius 18-án mult egy esztendeje, hogy a nálunk is ismert *Meliorisz* István, az 5. gyalogezrednek a katonai érdemkeresztrel kitüntetett főhadnagya és hőszázalparancsnoka a bukovinai harczokban hősi halált halt. Mikor rohamra vezette egyik századát s az oroszok a megadás jelül fölemelték kezeiket, emberségesen beszüntette a tüzelést, mire a következő pillanatban egy bestiális orosz káplár revolverrel szíven lőtte. A kiváló katona holttestét nagyiváni *Fekete* László ezredes a chocimierzi kastély parkjában helyezte ideiglenes pihenőre, míg most az elhunyt családja hazahozatta Kassára s márczius hó 9-én a családi sírboltba helyezték nagy részvét és katonai pompa mellett örök nyugalomra.

Elhunyt katonák. A vármegyei közkórházban folyó hó 13-án a cs. és kir. 80-ik gyalogezred két katonája halt meg hosszas betegség után. És pedig a bukovinai Csernovitz kerület Rosztinka községbeli 27 éves *Lechniuk* Konstantin és a bukovinai Radautz községbeli 50 éves *Merényuk* Isten. Mindkettőt t. hó 15-én temették.

Sebesültek érkezése. Miskolcra folyó hó 14-én a Vöröskereszt itteni kórházába újabb

transport érkezett. A délutáni külön vonat 110 sebesültet hozott, kik érkezésük után nyomban gondos elhelyezésben részesültek.

Eltűnt és megkerült harczflak. Megtörtént már sokszor, hogy eltűnt harczosainkról hosszú ideig nem hallanak hírt hozzátartozóik. Igy *Vozári* László és *Siroki* János helybeli harczosok egy évvel ezelőtt eltűntek s azóta nem adtak életjelet. Most azonban hozzátartozóik örömeire levél érkezett tőlük Ázsia határáról. *Vozári* László birtokos a permi kormányzóság egyik helységéből, *Siroki* János mézeskalácsos pedig Permből irt hozzátartozóinak, hogy életben van orosz fogságban. Ezek szerint nem kell kétségbeesni, ha valamelyik ismerős harczos nyomtalanul eltűnik; meglehet, hogy egy év múlva is előkerül, mint ez a két példa mutatja.

Oláh Gyula családjának! E héten az elhunyt *Oláh* Gyula cigányprimás inségben maradt családja segélyezésére a következő adományok érkeztek szerkesztőségünkhöz, melyeket köszönettel nyugtázunk: *Lukács* Béla tűzérőrnagy a harctérről 20 kor., *Bornemisza* Elemér Bátka 20 kor.

Hernyószedő gimnazisták. A rimaszombati egy. prot. főgimnázium tanári kara a háborus viszonyok közt hasznos munkára buzdította és szervezte az ifjúságot, elvállalták a város kertjeinek hernyóktól megtisztítását. A munkálatokat a városi hatóság közbejöttével szervezték, úgyhogy a hatóság kötelezőleg kihirdette a hernyózást (egy tanuló után egy órai 10 fillér díjért, a melynek nagy részét jótékonycéllra fordítják a tanulók). Miután a gyümölcsfákat nagy mértékben borítják a hernyófészkek, jobb megoldást nem is találhattak volna a környék gyümölcsöseinek megtisztítására. A fürge ifjúság hétfőn délután a város utcáit felosztva hozzálátott a hernyófészkek szedéséhez és elégetéséhez. Hogy a munka gyorsabban és biztosabban folyhasson, keddtől kezdve a hét végéig szünetel a tanítás és reggeltől estig tanári felügyelet alatt végzik a munkát, a mely ilyenformán nemzeti kisegítőmunka számba megy.

Háborus jóslat. Sok mindenféle jóslat volt már a háboru két esztendeje alatt gyözelmekről, békéről stb. és némelyik be is teljesedett. Most egyik jótollu munkatársunk írja, hogy a háboru előtt is, meg most is világosan megálmodta, hogy hegyes sisakos vitézek Párisba vonultak be. Most legutóbb megálmodta és jóslja, hogy május 3-án a németek diadalmasan bevonulnak Párisba. — Adja Isten, hogy munkatársunknak ez a jóslata beteljesedjék!

Kamarai ülés. A miskolczi kereskedelmi és iparkamara folyó hó 7-én tartotta ez évi első teljes ülését Koós Samu kir. tan. elnöklésével. Az ülésen rendkívül meleg és valóban megérdemelt ünneplésben részesítették a kamara régi jeles titkárát: dr. *Sugár* Ignácot, ki hosszas betegségéből felgyógyulva, átvette hivatalát és megkezdte nagyértékű munkásságát. Az elnök maga és a tagok nevében meleg szavakkal üdvözölte a titkárt s kérte, hogy ismét a régi erővel folytassa kiváló munkásságát. Nálunk is őszinte örömet kelt a közszeretben álló kamarai titkár munkaképességének visszanyerése. — A rozsnyói alkerületben megüresedett kamarai tagsági helyre *Neumann* Lajos rozsnyói kereskedő hivatott be. Az 1916. évre az ipartanács tagjává kiküldettek Gömör és Kishontvármegye ipartanácsába rendes tagokul: *Baksay* József és *Varga* Lajos rimaszombati lakosok; póttagokul: *Mojsey* István rozsnyói és *Grosinger* Miksa rimaszombati lakosok.

Kézbesíthetetlen postaküldemények. A kassai posta- és távirtdaigazgatóság-nak egy *Tibán* Janta János által feladott 10 K 40 fillér értékű utalvány s egy ismeretlen egyén által Nagyrőczen feladott 8 korona értékű pénzes levél van mint kézbesíthetetlen küldemény.

A világbéke utja az Úr Jézus ajándéka. Ezen a czímen jelent meg egy alkalmi beszéd, a melyet *Dvorcsák* János pápai prelátus, *szófia* érseki helynök tartott a budapesti VIII. ker. közgyámjai által rendezett karácsonyi ünnepélyen. A *szófia* árvaháznál egy magyar honosságú árva fiu javára több nyelven adta ki a szent missiók gondnoksága Budapest III. Vörösvári-utca 81. — Ára 20 fillér.

„Az özvegy falu“. *Lőrinczy* György vármegyénk volt tanfelügyelője, kiváló nevű írónk, a mult hetekben „Az özvegy falu“ cím alatt könyvet adott ki. A *Lőrinczy* írásait jellemző derűs naptény, zamatos és izlésteli stílus értékei a könyvnek, amely a közönség körében is meleg fogadtatásra talált s melyet a kritika is szép hangon méltatott. A „Társaság“ legutóbbi számában *Lőrinczy* saját könyvéről egy kedveshangú nyilatkozatot ír, amelynek való igaz konkluziója, hogy „ennél az én kis könyvemnél magyarabban írni senki se fog.“

Sulyos baleset. A magnezitipar r.-t. nyustya—hacsói telepén folyó hó 11 én sulyos baleset történt. Egy pyramis áthelyezésénél ugyanis a munkásokkal rendelkező *Brichta* L. mérnök észrevette, hogy a munkásokat veszély fenyegeti s ezt elhárító intézkedést tett, miközben a pyramis teteje eldőlt s a mérnök fejét és végtagjait úgy megsértette, hogy összeesett s jobb alkarjának mindkét csontja eltört. A sulyosan sérültet lakására szállították, hol dr. *Hruska* János járási tiszti orvos nyújtott segílyt.

Betörés. Szerdáról csütörtökre virradó éjszaka vakmerő betörők jártak özv. *Rábely* Béláné Szijjártó-utczai padlásán s onnan élelmiszereket raboltak el, amelyek egy sertéölés után a padlásra voltak elhelyezve. Ez a betörés ismét szomorú világot vet közbiztonságunkra, amely a háboru alatt erélyes és szakképzett vezetőt kapott, de a mely a rendőrlégénység hiánya miatt eredményeket nem tudhat felmutatni.

Eladó fenyő. 250—300 drb. háromszor átültetett, 2—3 méter magas, szépen fejlődött fenyő olcsón eladó. Hol? megmondja a kiadóhivatal.

A Társaság. Az eheti számba *Malonyay* Dezső irt *Magyar társaság* címmel érdekes és sok igazságot hirdető vezetőcikket. Novellát *Lőrinczy* György tollából közöl a lap az író most megjelent kötetéből. *Lakatos* László pompás regényének folytatása, az *Egymás közt* rovat aktualitásai, külföldi tárcza, versek és több érdekes apró közlemény egészíti ki a kedvelt hetilap új számának tartalmát, mely czimlapján ezuttal a bolgár királyné kitünően sikerült tényképét hozza. A „Társaság“ előfizetési ára egész évre 18 K, félévre 10 K, negyedévre 5 K. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, Duna Palota szálló.

A vak katonának! *Szabó* Lajosné, vármegyei irodatiszt reje egyetlen elhunyt gyermekének emlékére 10 koronát adott szerkesztőnk kezeihez, hogy azt a *Lukács* Gézáne által vezetett s a vak katonák felségélyezésére irányuló akció céljaira fordítsa. Az összeget rendeltetési helyére adtuk s ez uton fejezzük ki a gyűjtést vezető alispánnának is hálás köszönetét a jó és nemes szivre valló adományért.

ERTESITÉS! Értesitem a nagyérdemű uri közönséget, hogy a közeledő tavaszi és nyári időnyre **tiszta gyapju szövetek** nagy választékban raktárra érkeztek, amiért felkérem nagybecsű vevőimet, hogy szükségletüket saját érdekükben mennél előbb szerezzék be. 3—4

Tisztelettel: **JÓZSA A.**

Katonai cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása.

Elveszett zálogcédula. Herényi Lajosné rimaszombati lakos tulajdonát képező s 1 darab arany óra s lánczról szóló A. C. 15673. számú záloglevél elveszett.

Térzene. A cs. és kir. 80 ik gyalogezred kitünő zenekara mult vasárnap a Tompa téren szórakoztatta a szép számú és díszes közönséget, mely a kedvező időben ugyancsak élvezte a szép muzsikát.

Apolló-színház. Mult héten érdekes volt az állandó fényszínház programja. Szombaton és vasárnap a *Simon* Judit gyönyörű filmje került bemutatásra szép közönség előtt. — Most szombaton és vasárnap is igen szép, vonzó program van.

Háborus estély Tornalján. A tornaljai társadalom folyó évi márczius hó 11 én — szombaton — este 8 órakor a „Febérlő“-szálloda nagytermében jótékonycélú „Háborus Estélyt“ rendezett változatos műsorral. A befolyt jövedelem felerészben a tornaljai vöröskereszt, felerészben pedig a vak katonák javára fordított.

Nyugdíjgyesület közgyűlése. A Rimaszombati Ált. Ipartestület Nyugdíjgyesülete mult vasárnap, folyó hó 5-ikén tartotta id. *Rábely* Miklós elnöklésével évi rendes közgyűlést, melyen az elnök szívélyes szavakkal üdvözölte a megjelent tagokat, majd a mult évi közgyűlés jegyzőkönyvét olvasta fel id. *Rónay* Gyula titkár s ennek tudomásul vétele után a választmány jelentése tárgyalott a lefolyt évi működésre vonatkozólag. Ebből kitűnik, hogy a választmány a mult évben négy ülést tartott, az év folyamán feltételeken nyugdíjaztatott *Kovács* Zsigmond s a nyugdíjazottak közül elhalt *K. Szabó* József. A tagok közül 49-en teljesítettek katonai szolgálatot, ezek közül *Csapó* Gyula munkásbzt. pénztári tisztviselő a haza védelmében hősi halált halt. A tagdíjhátralékosok közül 7 töröltetett. — Jelenlegi taglétszám 191. A hadikölesön kötvényekből 35000 koronát jegyzett az intézmény a három jegyzés alkalmával. — A vagyon 3100 korona tehertétel beállításával mellett is 4800 koronával gyarapodott a mult évben. Ez a 3100 korona a beolvadt két ipartársulat élő tagjait megillető koporsópénz járandóság. — A jelentés végül megemlíti azon évente hangsúlyozott kérelmet a tagokhoz, hogy ismerőseik körében az áldásos intézménybe való belépést tőlük telhetően propagálják s annak felvilágosítása érdekében működjenek. Az ellenőrző bizottság, melynek tagjai: az elnökön, *Szabó* József alelnökön és *Rónay* Gyula titkárön kívül *Makovics* Lajos, *Tomay* Alajos és *Tóth* Béla, megtette részletes jelentését s a zárószámadás bevételi összegében 32135 K 28 fill. s kiadási összegében 285 K 83 fillér készpénzmaradvány egyenleggel együtt ugyanennyi — jóváhagyólag tudomásul vétetett. — A vagyon 111860 korona, ebből tehermentes 99800 kor. A közgyűlés *Matolcsy* Pál pénztárnoknak hálás köszönete és elismerése kapcsán a felmentvényt megadta. — Az indítványok során id. *Rábely* Miklós elnök előterjesztette a választmány egyhangu javaslatát, mely szerint dr. *Kovács* László polgármesternek, az egyesület és az iparos polgárság, de általában a város fejlesztése és felvirágoztatása érdekében kifejtett buzgó és eredményes munkássága elismerésül tiszteletbeli taggá való megválasztását indítványozza. A közgyűlés örömmel és egyhangu lelkesedéssel tette magáévá az indítványt, a polgármestert a tiszteletbeli tagok közé iktatta és őt erről küldöttségileg átadandó jegyzőkönyvi kivonaton értesíteni határozta. A közgyűlés az elnök zajos éltetésével ért véget.

Városi közgyűlés Rozsnyón. Rozsnyó város képviselőtestülete dr. *Pósch* József polgármester elnökle alatt f. hó 8-án közgyűlést tartott, melynek tárgysorozatából a következő pontok és határozatok emelkedtek ki: Polgármester évi jelentése az 1915. évről. Az 1916. évi 14.000 kor. államsegély kiutalása; a fogyasztási adó megváltása ügyében létrejött szerződés bemutatása; a bérkocsi szabályrendelet módosítása tárgyában a törvényhatósági bizottság jóváhagyó véghatározata. E jelentések tudomásul szolgáltak. Az 1916. évi rendőrségi államsegély felosztási tervzetét a közgyűlés jóváhagyta. Városi szolgazsemélyzet kérvénye, lábbeli illetménye felemelése tárgyában kedvező elintézt nyert. Ezután a városi közigazgatási alkalmazottak háborus állami segélyét állapította meg a közgyűlés. *Farkas* Mihály szintársulatának kérvénye, melyben a terem, világítás stb. díjak elengedését kéri, oly értelmű elintézt nyert, hogy az igazgató a terem és világítási díjakból 100 kor. elengedést kapott.

Temetkezési egyesület közgyűlése. A rimaszombati polgári olvasókör védnöksége alatt álló általános temetkezési egyesület márczius 12 én délelőtt 11 órakor a Polgári Olvasókör nagytermében tartotta rendes közgyűlést. Id. *Rábely* Miklós elnök az ülést megnyitván, kegyeletes szavakkal emlékezett meg *K. Szabó* József elhunyt alelnökről, a kinek emlékét az elnök indítványára jegyzőkönyvben megörökítették. Az évi jelentés során kiderült, hogy az egyesületnek fennállása óta 1741 tagja volt, elhalt 500, töröltetett 90, önként kilépett 74; az összes apadás 744; a taglétszám most 997. Temetési jutalék címén az egyesület fennállása óta 133150 koronát fizettek ki. Alelnökké az elhalt *K. Szabó* József helyébe *Angyal* István városi aljegyzőt választ-

tották, aki beszédében az előlegezett bizalomért köszönetet mondva, megígérte, hogy tehetsége szerint igyekezni fog az egyesület ügyeit mindenben előmozdítani.

Jótékony adományok. A „Vörös kereszt“ egyesület céljaira vettük és hálás köszönettel nyugtázzuk a következő szives adományokat:

Pénzbeliek: *Asztalos* Mihály 44 korona, *Kovács* Ferdi 22 korona 40 fillér, *Bornai* János (Benyó) Bugyikfalva 150 korona, *Weiszler* Károlyné Rimaráhó 5 korona, Pénztárendemény február hóról *kereskedők* számláiból 33 korona 91 fillér.

Természetben: *Sága* Pálné Rimabánya 10 drb tojás, *Csintalan* Jánosné 200 drb cigaretta. *Az elnökség.*

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejthetetlen Dezső fiunk elhunyt alkalmából részvétükkel felkerestek s eképpen nagy fájdalomukat enyhíteni kegyesek voltak, ez uton mondunk hálás köszönetet.

Vashegy, 1916. márczius 14.

Dr. Kres Gyula és családja

Részvétköszönet.

Mindazoknak, kik forrón szeretett, felejthetetlen egyetlen fiunk elhalálása alkalmával mély fájdalommal részvétükkel bármilyen módon enyhíteni igyekeztek, ez uton mondunk hálás köszönetet.

Rimaszombat, 1916. márczius 15.

Szabó Lajos és neje.

Közgazdaság.

Rimaszombati Takarékpénztár közgyűlése. Folyó hó 16-án tartotta meg 54 ik rendes közgyűlést városunk legrégebbi pénzintézete, melyen 32 részvényes 545 részvény képviselőben vett részt. Dr. *Szabó* Károly igazgatósági elnök ajánlatára a részvényesek egyhangu lelkesedéssel *Bodor* István nyugalmazott főgimnáziumi igazgatót választották meg közgyűlési elnökké, aki a takarékpénztári közgyűléseket már évek óta nagy tapintattal vezeti. *Bodor* István elfoglalván az elnöki széket, megemlékezik a lefolyt év sulyos voltáról, rámutatván az igazgatóság s a tisztviselői kar nagy fáradságot s körültekintést igénybe vett munkálkodására, a jegyzőkönyv vezetésére *Fényes* Sándor intézeti vezérigazgatót, hitelesítésére pedig id. *Rábely* Miklós, *Simon* Mihály és *Türkölly* József részvényeseket kérte fel.

Fényes Sándor vezérigazgató bemutatta a takarékpénztár igazgatóságának évi jelentését. Ebből megtudtuk, hogy az intézet a lefolyt évben a II. és III. hadikölesön jegyzéseknél 3.600.000 korona összegű jegyzést bonyolított le. Klenócson fiókintézetet nyitott meg, mely már működik is.

A jelentéseket és számadásokat a közgyűlés tudomásul vette és elhatározta, hogy részvényenkint 40 koronás osztalék fejében összesen 48000 koronát juttat a részvényeseknek, a tartalékhoz 20.000 koronát csatol, miáltal a tartalékalapok 850.000 koronát értek el. A nyugdíjalap javára 6000 korona fordított, míg a tisztviselők jutalmazására 4500 koronát; jótékony adományokra pedig 2000 koronát szavazott meg a közgyűlés. A nyerevényből fennmaradó 10.394 korona a jövő év javára vitétt át. Egyhangu lelkesedéssel járult a közgyűlés az igazgatóság azon javaslatához, hogy a Rimaszombati Múzeum épületének az *Andrássy* Dénes-féle nagy értékű képtár befogadására való alkalmassá tételéhez 20.000 K-ás alapítvánnyal járul. Ezen nemes elhatározás lehetővé teszi, hogy a múzeum igen becses gyűjteményhez juthat, mely városunkat az idegekre nézve is föltötte vonzóvá fogja tenni. Az építés keresztülvitele után Rimaszombat városának ma is legszebb tere, a Tompa-tér egy igen csinos épülethez fog jutni. A pénzintézet ezen nemes tevékenységéért *Loysch* Ödön részvényes tag, a múzeum-egyesület igazgatója szép beszédben fejezte ki az egyesület köszönetét.

Igazgatósági tagokul: dr. *Szabó* Károly, *Lengyel* Samu és dr. *Kovács* László, *felügyelő bizottsági tagokul* pedig *Bodor* István, dr. *Institórisz* Eendre, *Lengyel* György és dr. *Veress* Samut újból egyhangulag megválasztotta, míg

napi biztosokul: id. Badiny Gyula, Benyo László, dr. Bleier Leó, Cseh István közgyám, Baksay István, Cseh János, Ezényi Gyula dr., Gasko János, Kármán Aladár dr., Kerekes Dezső, Komlóssy István, Konyha Béla, Kovács István, Lengyel Iván, Lengyel Pál, Lévai Izsó, Loysch Ödön, Matolesy Pál, Meskó Miklós dr., Pitta Vilmos, idb. Rábely Miklós, Ragályi István, Schulhof Pál, Simon Mihály, Szabó József mézárós, Szoyka Pál, Törköly József, Török Pál, Varga István, Varga Lajos választottak meg.

A közgyűlés után megtartott igazgatósági ülésen az igazgatóság elnökévé egyhangulag újból dr. Szabó Károly, jegyzőjévé dr. Kovács László és ügyészévé dr. Baksay Dezső választottak meg.

Gömörmegyei Nép- és Iparbank R.-t. folyó hó 23-án d. e. 9 órakor tartja 45. évi rendes közgyűlését saját helyiségében. A jelentésből megtudjuk, hogy a tiszta nyereség 53200 kor. 13 fillér volt s az előző évről áthozott 14822 korona 20 fillér levonásával 38377 korona 93 fillér kerül elosztásra. Az osztalék a múlt évi 10 korona helyett 12 koronára emeltetik. A tartalékalapra a kötelező 3837 korona 79 filléren kívül 8162 korona 21 fillér fordítatik, hadijótékonyezélra 500 korona s 17278 korona 59 fillér a jövő évi számlára vitetik át. — A 320000 korona részvénytőkével bíró intézet tartalékalapja 168000 korona, nyugdíjalapja 51300 korona. Betéte: 2618431 korona 24 fillér. Az igazgatóságból *Juraskó* Jakab, dr. *Ráróssy* Gyula és dr. *Weinberger* Rezső lép ki s 5 felügyelő bizottsági tag, 30 napibiztos választatik.

A Nagyrőczei Takarékpénztár Részvénytársaság f. évi márczius hó 5-én tartotta meg rendes évi közgyűlését. A közgyűlés szabályszerű megalakulása után tárgyalás alá vette az igazgatóság és felügyelő bizottság évi jelentését az intézet 1915. évi vagyoni állapotáról. A mérleget a közgyűlés egyhangulag jóváhagyta s egyben az igazgatóságnak, felügyelő bizottságnak és az intézet tisztviselői karának körültekintő, lelkiismeretes és odaadó munkásságáért jegyzőkönyvi köszönetet szavaz. Az osztalékot részvényenkint 35 koronában állapította meg. Nagyobb érdeklődést keltett a tárgysorozatnak az a pontja, melyben az igazgatóság és felügyelőbizottság tagjainak méltányosabb javadalmazását kéri a közgyűléstől. A közgyűlés *Smál* József polgármester indítványára a javadalmazást személyenkint 200—200 koronában állapítja meg.

Honvédelmi gazdasági tanács. A napokban jelent meg a m. kir. honvédelmi miniszternek 3000. szám alatt kelt rendelete, mely intézkedik a mező- és erdőgazdasági, szőlőművelési és egyéb gazdasági munkákra történő szabadságolásokról, továbbá körvonalozza a mezőgazdasági munkáknak elvégzésére a katonai munkások tagok, szabadságolt munkások és mezőgazdák, a katonai és néptőlkelési szolgálat alul felmentettek és katonai lovak igénybevétele módjait. — Ezen rendelet intézkedik továbbá a honvédelmi gazdasági tanács felállításáról is.

A honvédelmi miniszter a többi miniszteriumok bevonásával honvédelmi gazdasági tanácsot állított föl. — A tanácsnak lesz feladata, hogy az összes intézkedések, melyek a gazdasági érdekeknek a katonai igazgatás terén való megóvását célozzák minden bürokratikus eljárás mellőzésével a lehető leggyorsabban és legcélszerűbben megtéssenek.

Magánfelek csakis a törvényhatósági gazdasági munkabizottság útján terjeszthetik elő kéréseiket és panaszukat.

A rendelet részletesen körvonalozza a szabadságosok módjait, a katonai munkások tagok és kincstári lovak kivezényelésének módjait stb. Lapunk szük kerete nem engedi meg, hogy a rendeletet bővebben ismertessük. A Gömör-Kishontvármegyei Gazdasági Egyesület az érdeklődőknek szíves készséggel megküldi a rendelet teljes szövegét.

Borkereslet a megszállott orosz-lengyel területeken. A miskolci kereskedelmi és iparkamara közli, hogy a csapatunk által megszállott orosz-lengyel területeken élénk érdeklődés mutatkozik magyar borok

íránt. Árajánlatok közvetlenül a lebergi es. és kir. Tudósító Hivatalhoz intézendők.

Városi közmunkák Gömörben. A „Közmunka” című lap közli az ország városai közmunkáinak kataszterét s most a legutóbbi számában felsorolja mindazokat, amelyeknek tervezése már megtörtént, de a munka tényleges kivitele felsőbb jóváhagyást még nem nyert. *Rimaszombatban* állami elemi fuiskola építése van tervbe véve, melynek munkaadója a város. Az iskola egyemeletes épület lesz, 7 tanteremmel, 114000 korona költséggel. Az előzetes terv és költségvetés a kultuszminiszteriumban van jóváhagyás végett. *Rozsnyón* egy közbúváhid építése tervezetik a város nyugati oldalán, a Sajó-parton. A vágbúhid hűtőberendezéssel és jéggyárral lesz kapcsolatban. Az építkezés költsége 130000 korona. — A miniszteri engedély pénzügyi nehézségek miatt lett elhalasztva, munkaadó a város.

Legeltetési hirdetmény. Pelsőcz község előljárósága a „Nagyhegyi” mintegy 2000 kat. hold területű legelőjére fűbéres szarvasmarhákat felfogad. A legeltetés május 1-én veszi kezdetét és szeptember végeig tart. A legelőbér, pásztorbérrel együtt, 1916. évre 13 koronában van megállapítva. A legelőn egy 10.000 (tízezer) hektoliter tartalmu vízgyűjtőmedence (cisterna) van berendezve.

Tenyészbikavásár. A borsodmegyei Gazdasági Egyesület Miskolcra, 1916. márczius hó 23. napján a tulajdonát képező vásártéri istállók területén a XII. tenyészbikavásárt rendezi. A vásáron részt venni szándékozók bejelentése szabályszerű bejelentési iven legkésőbb márczius hó 18-ig, azokra nézve pedig, akik állataikat vásárra szállítják, kedvezményes szállításra jogosító igazolványok elküldhetése céljából legkésőbb márczius 15-ig az egyesület titkári hivatalához Miskolcra, (Széchenyi-u. 35. sz.) beküldendők.

Szerkesztői üzenet.

G. B. hadnagy. Tábortól 70. Kiszáros vagyunk ahhoz, hogy ily merész „Forgácsot” dobjunk a közönség körébe.

H. L. Utánna néztünk s valószínűleg kedvező elintézésben részesül.

Ebjon. Az elfogadottak címűt ígértünk szerint itt közöljük: Egy naplótól. Az igazi káplár. Ha leszál az esteli esend. A kis kreol. Hegyi virágok. A napkirály. Filozófus szerelem. Kárpátoknál történt. Ezerkilencszáz-tizenöt. Arra kérjük, szíveskedjék kissé nagyobb betűkkel írni, kivált a prózákat, mert így nagyon fárasztó az olvasás.

Kiadó lakás

Koháry-utca 6. szám alatt egy két és egy három szobából álló lakás vízvezetékkel és villanyberendezéssel a hozzátartozó mellékhelyiségekkel **folyó évi május hó elsejétől kiadó.**

Kiadó lakás és bolthelyiség

Andrássy-utca 1. számu házban egy szép, egészséges 3 szobás lakás és egy bolthelyiség **azonnal is** bérbe vehető. Értekezhetni: **Andrássi** fényképésszel.

Hirdetmény.

Alsóhangony község előljárósága közhírré teszi, hogy Alsóhangony község, mint erkölcsi testület tulajdonát képező

korcsma-épület

a hozzátartozó korlátlan italmérési joggal együtt folyó évi **április hó 6-ikán** délelőtt 9 órakor a községi bíró házában nyilvános árverésen bérbe fog adatni.

Alsóhangony, 1916. márczius 15.

Madarassy Árpád, körjz.

Kézizálogtárgyak elárverezése

A Rimaszombati Takarékpénztár kézizálog üzletében 1915. évi május 31-éig lejárt és ki nem váltott, sem meg nem hosszabbított tárgyak, miniszteri engedély alapján **1916. évi április hó 5-én délután 2 órakor** az intézet helyiségében elfognak árvereztetni.

Eladó bor.

Kitűnő minőségű putnoki 1915. évi termésű **rizling bor** 40 hl. eladó.

Tudakozódni lehet:
Thököly-utca 21. sz. alatt.

Kiadó

a **Deák Ferencz-utca 12. sz. a. egy üzlethelyiség.**

Értekezni lehet ugyanott
DÁNIEL FERENCZ tulajdonosnál.

Kiadó lakás

Szijasrtó-utca 49. szám alatti emeleti lakás, mely áll: 3 szoba, alkove, fürdőszoba, konyha, éléskamara és mellékhelyiségekből, villanyvilágítás és vízvezetékekkel ellátva, folyó évi **május hó 1-től** bérbeadó. — Értekezhetni lehet **Rákóczy-utca 4. sz. alatt.**

Pályázati hirdetmény.

A Gömörkishontvármegyei Gazdasági Egyesület Áruosztályánál a **raktárnoki és hivataloszlgai**

állás betöltés alá kerül.

A raktárnok évi fizetése 1800 kor. és 200 korona lakbér, a szolga évi fizetése 1000 korona és 120 korona lakbér.

Pályázati kérvények személyesen nyújtandók be a Gömörkishontvármegyei Gazdasági Egyesület titkári hivatalánál.

Bérbe kiadó

Rimaszombatban, a főgimnázium közelében egy körülbelül 2470 □-öl területű (Kres-féle)

gyümölcsös és veteményes kert.

Bővebbet:

VLADÁR JÓZSEFNÉ urnőnél.

Hirdetmény.

A Rszombati kir. Járásbíróság. Pk. 908/1916. sz.

Végzés.

A bíróság **Barta István** osgyáni (zabzó puszta) lakos kérelmére az állítólag **elveszett** következő okirat: a Rimaszombati Takarékpénztár r. t. rimaszombati bejegyzett cég által a Bartha István nevére kiállított B. könyv 277. lap, 37802. betétszám alatt kiállított takarékbetét könyvecske, melyben 1913. november 12 iki kelettel 2248 kor., 1913. november 19 iki kelettel 2722 korona betét van elhelyezve, megsemmisítése iránt az eljárást az 1911: L. t. cz. 750. § a értelmében folyamatba teszi és hirdetményt bocsát ki.

Ennélfogva felhívja az említett okirat birtokosát, hogy a hirdetménynek a „Budapesti Közlöny”-ben történt harmadszori beiktatását követő naptól számított **egy év alatt** az okiratot a bíróságnál mutassa be, mert ellenkező esetben a bíróság azt a jelzett határidő letelte után a folyamodó újabb kérelmére semmisnek fogja nyilvánítani.

Rimaszombat, 1916. márczius 7. napján.

Smál, s. k. járásbíró.

A kiadmány hitelül:

Marosi, s. k. kezelő.

MEGHIVO.

A Jolsvai Takarékpénztár Részv.-T.

félszázados működésének emlékűnnepélyével egybekapcsolt

50-ik évi rendes közgyűlését

1916. évi márczius hó 29-én d. u. 2 órakor

fogja saját helyiségében megtartani, melyre a t. cz. részvényesek meghivatnak.

TÁRGYSOROZAT:

1. Közgyűlési elnök választása
2. Jegyzőkönyvet hitelesítő 2 tag kiküldése.
3. Az intézet 50 éves fennállásának, a részvénytársaság félszázados működésének méltatása ünnepély keretében.
4. Intézetünk állásáról és a lefolyt évi eseményekről teendő igazg. jelentés.
5. Az üzlet évi zárszámadás és mérleg megvizsgálásáról szóló felügyelőbizottsági jelentés.
6. Az igazgatóság és felügyelőbizottság részére szóló felmentvény megadása.
7. Az évi tiszta nyereség mikénti elosztása és az osztalék megállapítása.
8. Ügyvezető igazgatói állás betöltése, esetleg az igazgatóság javaslata folytán szakképzett ügyvezetői igazg. állás szervezése, ehhez képest az alapszab. módosítása.
9. A közgyűlést megelőző 8 nappal beadott indítványok és kérvények tárgyalása.

Az igazgatóság.

Megjegyzés. Az eredeti mérleg, a veszteség-nyereség számla, valamint az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a közgyűlést megelőző 8 napon a hivatalos órák alatt az intézet hivatalos helyiségében megtekinthetők.

RÁBELY MIKLÓS FIA

KÖNYVNYOMDÁJA ÉS KÖNYVKÖTÉSZE

RIMASZOMBAT, ERZSÉBET-TÉR 9.

Telefon szám:

52.

Telefon szám:

52.

Ajánlom a legújabb rendszerű gépekkel felszerelt, modern berendezésű **könyvnyomdámot és könyvkötészetemet,**

minden e szakba vágó munkák pontos, gyors és izlésteljes kivitelére.

Iskoláknak: oklevelek, értesítők, bizonyítványok stb. **Ügyvédeknek:** intőlevelek, kérvények és keresetek, meghatalmazások, díjjegyzékek, kötvények, szerződések, óvások, levélpapírok, levélborítékok. — **Pénzintézeteknek:** alapszabályok, értékpapírok, részvények és szelvények, betéti könyvecskek, üzleti könyvek, mérleg-számlák stb. — **Kereskedőknek és Iparvállalatoknak:** körlevelek, árjegyzékek, számlák, üzleti könyvek, czimkék és ragezédulák, intőlevelek, levélpapírok és borítékok czégnomással, czimkártyák, üzleti jelentések, levelezőlapok stb. — **Továbbá:** falragaszok, hirdetmények, műsorok, étlapok, eljegyzési és esketési értesítők, meghívók, tánczrendek, gyászjelentések, névjegyek stb.

A „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala.

Izléses munka.

Jutányos árak.

Könyvkötészetem: — a legújabb gépekkel és segédeszközökkel felszerelve — mindenféle könyvkötői és diszmunkák kifogástalan elkészítését gyorsan és méltányos árak mellett felvállal.

Gyász-szalagok föliratai gyorsan és izléseesen eszközöltetnek.

Izléses munka.

Jutányos árak.